

BIULETYN

OBOZOWY

Nr. 24/229/-B

PISMO ŻOŁNIERZY OŚRODKA ZAPASOWEGO
WOJSK POLSKICH NA ŚRODKOWYM WSCHODZIE.

29/I -1942.

DEPESZE.

/Wydanie wieczorne./

Z FRONTU NIEMIECKO-SOWIECKIEGO.

Londyn. 29/I /R/ Komunikat sowiecki z dnia 28 bm. brzmi następująco:

"Wojska sowieckie kontynuując swe działania ofensywne wyparkły wroga z 79 miejscowości zamieszkałych w ciągu ostatnich dwóch dni. Radio moskiewskie donosi, że 2,980 oficerów i żołnierzy niemieckich zostało w tym okresie zabitych a wielu wziętych do niewoli. Zdobyto również znaczny łup wojenny. W dniu 28 bm zestrzelono nad Moskwą dwa samoloty wroga. Wedle ostatnich wiadomości jakie nadeszły z Moskwy należy liczyć się w najbliższym czasie z upadkiem Rżewa.

Z wiadomości jakie nadeszły do Londynu wynika, że działania na wielką skalę prowadzone są przez wojska sowieckie na odcinku Wiazma - Smoleńsk, gdzie Rosjanie sprowadzili w międzyczasie ciężką artylerię i zagrożają siłom niemieckim z dwóch skrzydeł.

Jeden z korespondentów przy armii sowieckiej na zachód Możajska podaje wstrząsający opis walk. Wszystkie wsie stoją w płomieniach a drogi usłane są wokół trupami niemieckich żołnierzy. Z lasów powraca obecnie około liczna ludność.

Zwracają uwagę liczne niemieckie ementarze, jak również niezliczona ilość wszelkiego sprzętu wojennego porzuconego przez cofające się pospiesznie wojska niemieckie.

Jeńcy niemieccy sprawiają fatalne wrażenie. Wymędziali, źle odziani, głodni. Nic nie wiedzą o ostatnich wydarzeniach politycznych m.in. o przystąpieniu Stanów Zjednoczonych

do wojny. Uskarżają się, że od trzech tygodni i dłużej nie zmieniali bielelizny. Opowiadają, że wojska niemieckie dziesiątkowane są przez choroby, a zwłaszcza tyfus.

Wedle opinii wyrażonej przez "Czerwoną Gwiazdę" pewna zwłoka w ostatnich dniach spowodowana jest faktem konieczności ścisłego skoordynowania działania artylerii z akcją piechoty. Niemcy bowiem forsyttykują drogę swego odwrotu i jedynie gdy współpraca artylerii z postępującą naprzód piechotą może być zapewniona - iść można naprzód. Na froncie północno zachodnim armia gen. Eremenka w dalszym ciągu naciera na wojska niemieckie. Ostatni komunikat donosił o wzięciu Nelidowo na linii Rzew - Wielkie Łuki o ok. 40 klm na zachód od Oleńno, zajętego uprzednio przez Rosjan.

GEN. BRONI WŁ. SIKORSKI O SYTUACJI NA FRONCIE WSCHODNIM.

Londyn. 29/I /AFI/ Jak podaje agencja AFI Generał Sikorski mówiąc o zwycięstwach sowieckich podkreślił ich charakter taktyczny. "Niemcy - oświadczył Generał Sikorski - nie będą mogli znaleźć linii obrony naturalnej jak tylko wzdłuż Dniepru, bardziej na północ koło Smoleńska i następnie wzdłuż rzeki Ługa. Jeżeli Rosjanie zdołają odrzucić Niemców tak daleko to będzie to wielkim zwycięstwem i utrudni to poważnie możliwość podjęcia nowej ofensywy na wiosnę przeciw Rosji."

Już najbliższe tygodnie dadzą nam odpowiedź na to pytanie.

DRUGI DZIEŃ WIELKIEJ DEBATY W IZ- BIE GMIN.

Londyn. 29 /I /R/ Partia pracy /Labour party/ postanowiła dziś olbrzymią większością poprzeć żądanie premiera Churchilla w odniesieniu do uchwalenia votum zaufania dla rządu.

Zreasumowania dokonał wicepremier Attlee, który oświadczył, że Izba posiada pełne zaufanie do rządu Jego królewskiej Mości i pragnie po prostu aż do ostateczności wysiłków zmierzających do energicznego prowadzenia wojny.

Mjr. Attlee zapewnił Izbę, że posyłki zostaną wysłane na Daleki Wschód w najwcześniejszym możliwym terminie. Inne pomoce zostaną również wysłane, ale Izba zdawać musi sobie sprawę z wielkich odległości jakie wchodzi tu w grę i z ograniczonych środków komunikacyjnych za równo w odniesieniu do okrętów jak i jednostek eskortujących.

Następnie mówca scharakteryzował obecną trudną sytuację w jakiej się znalazła Wielka Brytania od momentu przystąpienia do wojny drugiej wielkiej potęgi militarystycznej - Japonii. Mjr. Attlee podkreślił również niesłychane znaczenie w obecnej fazie konfliktu okrętów i ich produkcji.

W zakończeniu wicepremier Attlee gorąco bronił prem. Churchilla oświadczając, że jest on wielkim demokratą i parlamentarzystą. "Nie możecie wyobrazić sobie nikogo, kto by mniej był podobny do dyktatora jak on" - tymi słowami zakończył swe przemówienie wicepremier.

AUSTRALIA NIE TRACI CZASU.

Sydney. 29/I /R/ Rząd australijski postanowił natychmiast zamknąć wszystkie nie-istotne zakłady przemysłowe w całym kraju i wprowadzić w nadających się do tego zakładach produkcję ściśle związaną z wojną. Deklarację w tym duchu złożył premier australijski Curtin, który podkreślił również, że rząd nie będzie tracił czasu i przystąpi natychmiast do prac organizacyjnych związanych z wzmoczeniem wysiłku obronnego.

Wypracowano plany zabezpieczenia ważnych artykułów i surowców oraz środków żywności. Plan ten obejmuje również wełnę, drzewo i inne artykuły pierwszej potrzeby.

PRODUKCJA DZIAŁ W WIELKIEJ BRYTANII.

Londyn. 29/I /R/ Lord Beaverbrook w przemówieniu radiowym wygłoszonym wczoraj wieczorem oświadczył

że Wielka Brytania produkuje w chwili obecnej dział rozmaitego kalibru 30,000 rocznie. Cyfra ta przekracza całkowitą produkcję w tej dziedzinie W. Brytanii w czasie całego okresu tamtej wojny. Z końcem roku 1942 produkcja dział w Anglii wyniesie 42,000 rocznie.

BRAZYLIA ZRYWA STOSUNKI DYPLOMATYCZNE Z "OSIĄ".

Rio de Janeiro. 29/I /R/ W czasie posiedzenia członków konferencji panamerykańskiej wczoraj popołudniu dr. Arahna, minister spraw zagranicznych Brazylii oświadczył oficjalnie, że kraj reprezentowany przez niego zerwał stosunki dyplomatyczne z "osią". Przed otwarciem sesji podpisany został układ pomiędzy Equadorem a Peru.

Również analogiczną deklarację oznajmiającą oficjalnie o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z "osią" złożył przedstawiciel Boliwii.

DZIAŁANIA RAF NA ZACHODZIE.

Londyn. 29. /I /R/ Bombowce RAF dokonały nocy ubiegłej nalotów na terytorium okupowanym przez wroga.

W czasie ostatnich ośmiu raidów powietrznych ciężkich bombowców brytyjskich nad Rzeszą i terytoriami okupowanymi - straty łączne wyniosły zaledwie 27 maszyn. Jest to mniej więcej trzy maszyny na dobę.

Z ostatniego wielkiego nalotu na ufortyfikowaną bazę w Brest bombowce brytyjskie biorące udział w tej operacji powróciły bez strat do swych portów wyjściowych. Tylko trzy maszyny nie wróciły z poniedziałkowego wielkiego nalotu na Brukselę i Hanower.

Jedną z przyczyn małych strat brytyjskich w obecnych nalotach ofensywnych na Niemcy jest **wrażne** zmniejszenie się cyfry niemieckich myśliwców i pościgowców nocnych. Przypuszczać należy, że gros tych maszyn, które są tak ważnym momentem obronnym - wysłano do Rosji celem walki z sowieckim lotnictwem za dającym nadwyras ciężkie straty cofającym się oddziałom Rzeszy.

NALOTY NA MALTE.

Londyn. 29/I /R/ W środę były trzy alarmy lotnicze na Malcie. Ukała się poważna formacja wrogich bombowców z których część przeleciała nad wyspą. Zrzucone bomby nie spowodowały ani ofiar ani szkód. Są podstawy do przypuszczenia, że jeden z bombowców nieprzyjacielskich został zestrzelony i wpadł w morze.

OLBRZYMIA BITWA MORSKO-LOTNICZA W CIEŚNINIE MAKASSAR.

Singapore. 29/I /R/ Olbrzymia bitwa powietrzno-morska trwający już od 7 dni w cieśninie Makassar pomiędzy wielkim konwojem japońskim a siłami sprzymierzonych trwa nadal. Wedle ostatnich wiadomości jakie nadeszły z Batawii - jedna trzecia floty japońskiej zaangażowana w tej bitwie, a składająca się z ok. 100 jednostek /transportowców i okrętów wojennych/ jest już niezdolna do akcji.

Ostatni komunikat wydany przez Główną Kwaterę Południowo-Zachodniego Pacyfiku mówi o zatopieniu przez amerykańską "latającą fortecę" wielkiego japońskiego transportowca i spowodowania pożaru na drugim.

Wielkie straty ponosi również japońskie lotnictwo w walkach nad cieśniną. Wedle komunikatu wydanego przez Departament wojny w Waszyngto

nie formacja ciężkich bombowców amerykańskich zatopiła duży japoński transportowiec koło Balikpapan osiągnąco również celny rzut bombą w japoński krążownik.

Z Balikpapan nie nadeszły żadne wiadomości. Należy sądzić, że miejscowość ta w całości zajęta została przez Japończyków.

Pod Singapore sytuacja nie wykazuje większych zmian. W czasie dnia wczorajszego kontakt z wrogiem utrzymywany był w strefie Temaluang. Nie otrzymano wiadomości o dalszych desantach japońskich w Endau. Działalność lotnictwa nieprzyjacielskiego była ograniczona.

Wedle komunikatu rozgłośni radiowej w Singapore, na skutek zarządzenia władz, ludność cywilna tego miasta będzie ewakuowana z dzielnic nadbrzeżnych. Zarządzenie to posiada charakter zapobiegawczy.

CZOŁGI AMERYKANSKIE x/

/Dokończenie./

Nawet po podziale taktycznym na dwa zasadnicze typy czołgów :

- a/rozpoznawcze /lekkie, Cruiser'y/, i
- b/bojowe /infantry, średnie, ciężkie/,

przy których pierwszy typ cechuje duża szybkość i zasięg przy słabym pancerniu, zaś drugi gruby pancierz przy zrezygnowaniu z szybkości, a częściowo i z zasięgu, konstruktor jednego z ustalonych typów musi się zdecydować na cały szereg kompromisów w każdej z grup warunków.

Istnieją dwa zasadnicze sposoby konstruowania :

- 1/Konstruktor bada wszystkie możliwości takiego, czy innego rozwiązania zespołu lub szczegółu i, znając wszystkie pro i contra, drogą kompromisu, wybiera najdogodniejsze, rezygnując z niektórych zalet dla innych i zgadzając się z góry na znane niedogodności wybranego systemu.

- 2/Konstruktor wybiera rozwiązanie o największej ilości zalet i drogą przeróbek i urządzeń dodatkowych/przeważnie skomplikowanych/stara się usunąć istniejące braki.

Czołgi amerykańskie są konstruowane metodą pierwszą. Większość czołgów, znanych nam - drugim sposobem.

Czołgi, które określamy jako "bardzo dobre", cechuje :

- 1./Duża szybkość i daleki zasięg przy względnie grubym pancerniu.

- 2/. Niska i ładna sylwetka, oraz dobre warunki prowadzenia ognia.

- 3/Duża zwrotność i zdolność pokonywania przeszkód.

- 4/Dobre warunki pracy załogi, nie wymagające dużego wysiłku fizycznego.

Zalety te osiągnięto kosztem :

- 1/Ogromnie skomplikowanych mechanizmów, przy czym dostęp do nich jest trudny i naprawa lub wymiana wymagają długiego czasu.

- 2/względnie łatwego unieruchomienia czołga na skutek uszkodzenia jednego z licznych urządzeń pomocniczych.

- 3/Zastosowania zespołów skonstruowanych w krótkim czasie i nie poddanych wieloletnim próbom, co pociąga za sobą konieczność poprawiania i przerabiania lub nawet zastępowania nową konstrukcją "zabkujących" zespołów.

- 4/Względnie dużej ilości godzin pracy obrabiarek i robotników produkujących czołgi.

Konstruktorzy amerykańscy uniknęli powyższych braków przez :

- 1/Zastosowanie mechanizmów bardzo prostych w konstrukcji, umieszczonych bardzo wygodnie dla napraw lub wymiany.

- 2/Wyeliminowanie do maksimum urządzeń pomocniczych.

- 3/Użycie zespołów wypróbowanych przez wiele lat, nawet na innym sprzęcie /jak samoloty i traktory/

- 4/Maksymalne uproszczenie i najdalej posunięte wyeliminowanie obróbki.

Aby to osiągnąć musiano oczywiście zrezygnować z niektórych zalet tych czołgów, do których obecnie przy równujemy sprzęt amerykański, lecz, jak wynika z dalszych rozważań, "braki" te nie powinny bynajmniej zmniejszyć wartości bojowej sprzętu.

Porównanie znanego nam "dobrego" sprzętu ze sprzętem amerykańskim daje wyniki następujące :

1/Szybkość i zasięg mniej więcej ten sam. Trochę słabszy pancierz i większa ilość ścian pionowych czołgów amerykańskich zostały wyrównane znacznie silniejszym uzbrojeniem/jako że nie będzie błędem przypuszczać, że silny ogień własny pośrednio wzmacnia odporność pancierza przez zmniejszenie celności ognia npla.

2/Warunki prowadzenia ognia i obserwacji te same. Sylwetka czołga amerykańskiego jest wyższa i krótsza. Skrócenie czołga jest bezwzględnie korzystne /w czołgu amerykańskim nie zmniejsza to przekraczalności rowów/ jako znaczne zmniejszenie celu dla samolotów nurkujących i myśliwców uzbrojonych w działka, które w Rosji zadały duże straty niemieckiej broni pancernej - natomiast jest tematem do dyskusji, co jest łatwiejszym celem dla działka ppanc., czołg krótki i wysoki, czy niski i długi.

3/Przekraczalność przeszkód ta sama. Zwrótność czołga amerykańskiego dzięki mniejszej długości ta sama, mimo, że "skręt" jest trochę gorszy. Zrezygnowano ze skretu dokoła własnej osi, by bez zastosowania urządzeń "servo" lub innych, oszczędzić kierowcy wysiłku fizycznego. Przyczepność, gaszenie amerykańskich jest gorsza, zato uzyskano większą elastyczność i cichobieżność, a naprawa wymaga mniejszego wysiłku i krótszego czasu.

4/Latwy dostęp do zespołów mechanicznych w czołgach amerykańskich uzyskano kosztem wyglądu zewnętrznego, co nie wpływa na wartość bojową tego sprzętu.

5/W czołgach amerykańskich użyto jedynie zespołów wypróbowanych od wielu lat i zrobiono to bardzo konsekwentnie. - Np. można było z łatwością obniżyć cały czołg przez inne położenie silnika, a jednak zrezygnowano z tego, gdyż 10 czy 15 lat silniki takie pracowały w tym a nie w innym położeniu.

6/ Warunki pracy załóg są w czołgach amerykańskich trochę gorsze, są one bowiem ciasniejsze i wymagają od strzelca trochę większego wysiłku fizycznego, zato komunikacja wewnętrzna jest znacznie lepsza i istnieje możliwość łatwego zamieniania się miejscami przez członków załogi.

7/ Konstrukcja czołgów amerykańskich wymaga mniejszej ilości godzin pracy obrabiarek i robotników, co osiągnięto tylko kosztem wyglądu zewnętrznego i trochę mniejszej wygody załóg.

Niestety, ze zrozumiałych względów - nie można podawać cyfr i różnych szczegółów, któreby przemawiały znacznie silniej niż ogólniki, do których trzeba się ograniczyć.

Doświadczenie z walk, jakie te czołgi stoczą w bardzo nieraz ciężkich warunkach na Bliskim Wschodzie, wykazują słuszność teoretycznych rozważań, a należy tylko żałować, że nie polskie oddziały pancerne będą te pierwsze doświadczenia zbierać.

x/Patrz "Biuletyn Obozowy" Nr, 22 /227/-B, z dnia 27 stycznia b.r. art. "Czołgi Amerykańskie", uwagi inż. I. I. Hertza w tyg. "Co słychać".

SAMOLOT O 34 CEKAEMACH,

Londyn, 29/I /R/ Choć największe bombowce na świecie typu "Short Sterling" uczestniczyły już w nalotach na Niemcy i na tereny okupowane, dopiero obecnie po rocznej ich działalności, ministerstwo lotnictwa ujawniło ich jedyne w swoim rodzaju zalety.

"Short Sterling" rozwija maksymalną szybkość 480 kilometrów na godzinę. Promień jego działania wynosi 3,200 klm. Gdy jest całkowicie za-

ładowany, waży 30 ton. Może zabrać ładunek 8 ton bomb. Długość jego wynosi 26 m, wysokość ok. 7 m, a rozpiętość skrzydeł ok. 30 m.

Mimo tych rozmiarów, twórca "Sterlingów" M.A. Gouge oświadcza, że manewrowanie samolotem jest bardzo łatwe. Załogi "Sterlingów" często ścigały niemieckie samoloty myśliwskie. Samolot posiada 3 wieżyczki, zawierające każda 8 cekaemów systemu Browning. Załoga - 7 osób.